

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2742/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.763/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (Biczi és Turi Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Biczi Tamás) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.763/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Miskolci Törvényszék 100.K.701.400/2021/64. számú ítéletére és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal BO/51/00335-1/2021. számú határozatára is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó egy gazdasági társaság – az alapügy felperese –, melyet a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal határozatával arra kötelezett, hogy 2019. december 31. napjáig kohászati alap- és segédanyag besorolású termékek értékesítéséről vagy helyben történő felhasználásáról vagy feljogosított átvevőnek történő átadásáról, valamint egyes meghatározott feladatok elvégzéséről gondoskodjon. Az indítványozó a határozatban előírt feladatok teljesítését megkezdte, az egyes intézkedések teljesítésére – több alkalommal – az előírt határidő meghosszabbítását kérte. Az indítványozó 2020. április 20. napján előterjesztett újabb halasztás iránti kérelmére a Kormányhivatal azt a tájékoztatást adta, hogy az érintett kötelezettségek vonatkozásában a 2 hónapos határidőn belül történő teljesítést nem

kifogásolja, további halasztás azonban környezetvédelmi szempontból nem engedélyezhető.

- [4] Az indítványozó az anyagokkal különféle műveleteket hajtott végre, majd az érintett terület környezeti rehabilitációja céljából pályázatot nyújtott be, mely beruházás közbeszerzési eljáráshoz volt kötve. A közbeszerzési pályázatba kívánta bevonni a területen található „gyártott és raktározott termékek” kategóriába sorolt anyagok felhasználására is vonatkozó hatósági rendelkezéseket. Az alperes Kormányhivatal az ingatlanokon helyszíni szemlét tartott, feljegyzéseket, mintavédelmi jegyzőkönyvet készített, majd ezen dokumentumokat és laboreredményeket megküldte az indítványozó számára. Az indítványozó a kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan új ütemterv elfogadását javasolta, melynek következtében újabb helyszíni szemle tartására is sor került. Az alperes Kormányhivatal 2021. május 7. napján meghozta a BO/51/00335-1/2021. számú határozatát, amelyben az addig teljesített feladatok egy részét az indítványozó kérelmére elfogadta, másik részét nem fogadta el, valamint a még nem teljesített feladatok vonatkozásában a határidőt módosította.
- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően az ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő, melyet a Miskolci Törvényszék a 100.K.701.400/2021/6. számú ítéletével elutasított. A bíróság összegző megállapítása szerint az alperes Kormányhivatal eleget tett a tényállástisztázási és az indokolási kötelezettségének, határozatában részletesen ismertette, hogy az egyes anyagokat milyen okból tekinti hulladéknak, és azt is, hogy azok eltérő (földműanyagként történő) felhasználására miért nincs lehetőség, továbbá utalt az általa figyelembe vett bizonyítékokra, valamint helytállóan és teljeskörűen hivatkozott az irányadó jogszabályi rendelkezésekre, azokból megfelelő – a perben kirendelt szakértő által is megerősített – következtetéseket vont le. Az ítélet szerint tévesen hivatkozott az indítványozó arra, hogy a határozat indokolásából a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége nem állapítható meg, ugyanis jelen esetben nem mérlegelési jogkörben meghozott határozatról volt szó, az alperes Kormányhivatalnak azt kellett vizsgálnia, hogy felperes eleget tett-e a korábbi határozatokban meghatározott kötelezettségeinek (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [92]).
- [6] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljárta Kúria a Kfv.IV.37.763/2023/7. számú ítéletével a Miskolci Törvényszék 100.K.701.400/2021/6. számú ítéletét hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges releváns tényeket, körülményeket feltárta, a tényállást az ítélet indokolásában hiánytalanul ismertette, a keresetlevélben felhozott valamennyi jogi érvelés vizsgálatát elvégezte és érdemben helytálló következtetést vont le arra nézve, hogy az alperes Kormányhivatal határozata megalapozott és a vonatkozó jogszabályoknak megfelel. A Kúria ítélete elvi tartalma szerint a „hulladék” jogi kategória, a hulladék státuszba kerülésnek a forgalomképtelenség nem fogalmi

eleme, míg „termék” kategóriába csak olyan anyag sorolható be, amelynek használata a környezetre vagy az emberi egészségre nem eredményez káros hatást (Kúria ítélete, Indokolás [86]–[87]).

- [7] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti panaszát, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.763/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Miskolci Törvényszék 100.K.701.400/2021/6. számú ítéletére, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal BO/5100335-1/2021. számú határozatára is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott ítéletek, illetőleg határozat sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (2) bekezdését, a XXI. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, valamint a 28. cikket, az alábbiak szerint.
- [8] Az indítvány kifejti, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére vezetett, hogy az alperes Kormányhivatal nem tájékoztatta az indítványozót arról, hogy egyes anyagokat mely naptól tekintett hulladéknak. A panasz szerint az, hogy a Kormányhivatal 2019. december 31. napját követően tekintette az anyagokat hulladéknak, a Kormányhivatal perben előadott álláspontjáiig nem volt ismert az indítványozó számára, az az alperes addigi cselekményeiből egyáltalán nem következett, sőt cselekményei ezzel ellentétben álltak. Az indítványozó szerint az alperes Kormányhivatal csak ezen dátumhoz képest másfél évvel később, a 2021. május 7. napján kelt határozatában tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az anyagok hulladék státuszba kerültek. Az indítványozó érvelése szerint a Kormányhivatal jogi álláspontja mind a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) rendelkezéseivel, mind pedig az Európai Bíróság jogi álláspontjával ellentétes. Az alkotmányjogi panasz szerint a Kormányhivatal határozata más vonatkozásban (a földműanyaggá minősítés elfogadhatatlanná nyilvánítása miatt) is súlyosan szakszerűtlen, ráadásul a Kormányhivatal az indítványozó egyes kérelmeit el sem bírálta, azaz nem folytatott le hatósági eljárást sem, ami mind az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti tájékoztatási kötelezettség elvét, mind pedig az ügyféllel való együttműködés elvét sértette. A hatósági eljárás lefolytatásának elmaradása pedig az ügyféli jogok gyakorlását is ellehetetlenítette az indítvány szerint.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljárás sérelmét jelenti az indítvány szerint, hogy a Kúria és a Miskolci Törvényszék támadott ítélete több ellentmondást tartalmaz, az eljáró bíróságok az indítványozó számos érvét, nyilatkozatát figyelmen kívül hagyták, az ítéletek indokolásai több tekintetben hiányosak, a megállapított tényállás több esetben súlyosan iratellenes. Ugyancsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi az alkotmányjogi panasz szerint, hogy az eljáró bíróságok helybenhagyták az önmagában is alaptörvény-ellenes határozatot.

- [10] Az Alaptörvény 28. cikkébe ütköző, önkényes jogértelmezést valósítottak meg az eljáró bíróságok az alkotmányjogi panasz szerint azáltal, hogy anyagok hulladékká minősítése során a Ht. céljával, valamint az Európai Bíróság gyakorlatával ellentétes módon teremtték meg az anyagok hulladékká válásának jogszabályi hátterét.
- [11] Az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának megsértéséhez vezetett, az is hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a panaszos azon érvelését, hogy a kirendelt szakértő az indítványozó (mint bizonyítási indítványt előterjesztő felperes) kérdéseire egyáltalán nem válaszolt, valamint iratellenesen állapították meg, hogy teljesültek-e a hulladék státusz megszűnésére vonatkozó kritériumok. Iratellenesen és alaptörvény-ellenesen állapították meg a bíróságok azt is, hogy az indítványozó pontosan milyen kérdésben terjesztett elő bizonyítási indítványt.
- [12] A fentiekén túl mind a Miskolci Törvényszék, mind pedig a Kúria ítéletének indokolását több helyen is ellentmondásosnak és hiányosnak, illetőleg iratellenesnek tartja az indítványozó.
- [13] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt egészséges környezethez való joggal összefüggő alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinti az indítványozó, hogy a Kúria döntésében megjelenő hulladék-fogalom összhangban áll-e az Alaptörvénnyel, figyelemmel a Ht. és az Európai Bíróság megközelítésére.
- [14] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, R) cikk (2) bekezdésével, XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben indokolást nem tartalmaz.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek, így különösen az Abtv. 27. § (1) bekezdésében, 29–30. §-ában és 52. § (1b) bekezdésében foglalt törvényi feltételeknek eleget tesz-e.
- [16] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2024. május 2-án töltötte le elektronikus úton, míg az alkotmányjogi panaszt 2024. július 1-jén – szintén elektronikus úton –, határidőben nyújtotta be.
- [17] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó a bírósági eljárásban felperesként vett részt, ezért érintettsége fennáll. Az indítványozó jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására is kiterjedő ügyvédi meghatalmazását csatolta.
- [18] 2.2. A határidőben benyújtott indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget, a következők szerint.
- [19] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz,

ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [20] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (2) bekezdését, a XXI. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, valamint a 28. cikket]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntések megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [21] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése és 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmazznak Alaptörvényben biztosított jogot, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére pedig csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával és a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {az R) cikk (2) bekezdésére és a 28. cikkekre például: 3048/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [11], a B) cikk (1) bekezdésére például: 3032/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja törvényi követelményét.
- [22] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontja szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a támadott jogszabály, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel.
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerinti egészséges környezethez való jog sérelmével összefüggésben önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő, e körben kizárólag az eljáró hatóság és bíróságok törvényértelmezését kifogásolja, melynek vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik (függetlenül az indítványozó által állított értelmezés helyességétől vagy helytelenségétől). Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben pedig egyáltalán nem tartalmaz indokolást. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontja szerinti törvényi követelményét.

- [24] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [25] 2.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [26] 2.3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz, figyelemmel az Alkotmánybíróság Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [28]-[33]; 18/2024. (XI. 11.) AB határozat, Indokolás [83]-[89]}, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdéseivel {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [23]-[34]; 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [48]-[51]} kapcsolatos gyakorlatára, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára, valamint az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [27] 2.3.2. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz sem az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, sem a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem, az alábbiak szerint.
- [28] Az alkotmányjogi panasz a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, illetőleg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelme körében olyan tényállás-megállapítási, bizonyítási, bizonyíték-értékelési és szakjogi kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi, és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság egyfajta „szuperbírósággént”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {lásd például: 3088/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság feladata ugyanis nem az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyes tény-, vagy jogkérdéseinek felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.
- [29] Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította: az eljáró bíróságok ítéletéből egyértelmű, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményeknek megfelelő részletességű indokolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az alperes

Kormányhivatal a kérdéses termékeket mely időponttól és miért tekintette hulladéknak, figyelemmel mind az alperes korábbi határozataira, mind a Ht. előírásaira, mind pedig az Európai Bíróság gyakorlatára (Miskolci Törvényszék ítélete, különösen Indokolás [63]-[65]). Önmagában az a tény, hogy a bíróság jogi álláspontját az indítványozó vitatja, még nem veti fel az alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [30] Az alkotmányjogi panaszban hivatkozott, az indítványozó által állított iratellenesség, mint szakjogi-törvényességi kérdés önmagában (az alaptörvény-ellenesség szintjét elérő indokolás hiányában) ugyancsak nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az indítványozó ugyanakkor alkotmányjogi panaszában nem adott elő arra vonatkozó érvelést, hogy a támadott döntések állított hiányosságai miatt tették az indítványozó álláspontja szerint törvénytörtő döntéseket egyben alaptörvény-ellenessé is.
- [31] Az indítványozónak az alperes Kormányhivatal eljárásával kapcsolatos érveivel összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság utal arra, hogy ezen kérdések vizsgálatát az indítványozó a keresetlevelében nem kérte, arra csak utóbb hivatkozott, melyet a Miskolci Törvényszék tiltott keresetkiterjesztésként értékelt (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [68]). Tekintettel arra, hogy a támadott bírói döntések egyértelmű eljárásjogi indokát adták annak, hogy miért nem vizsgálták érdemben az alperes Kormányhivatal eljárásának indítványozó által állított szabálytalanságait, az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz ezen okból sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [32] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 15.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró